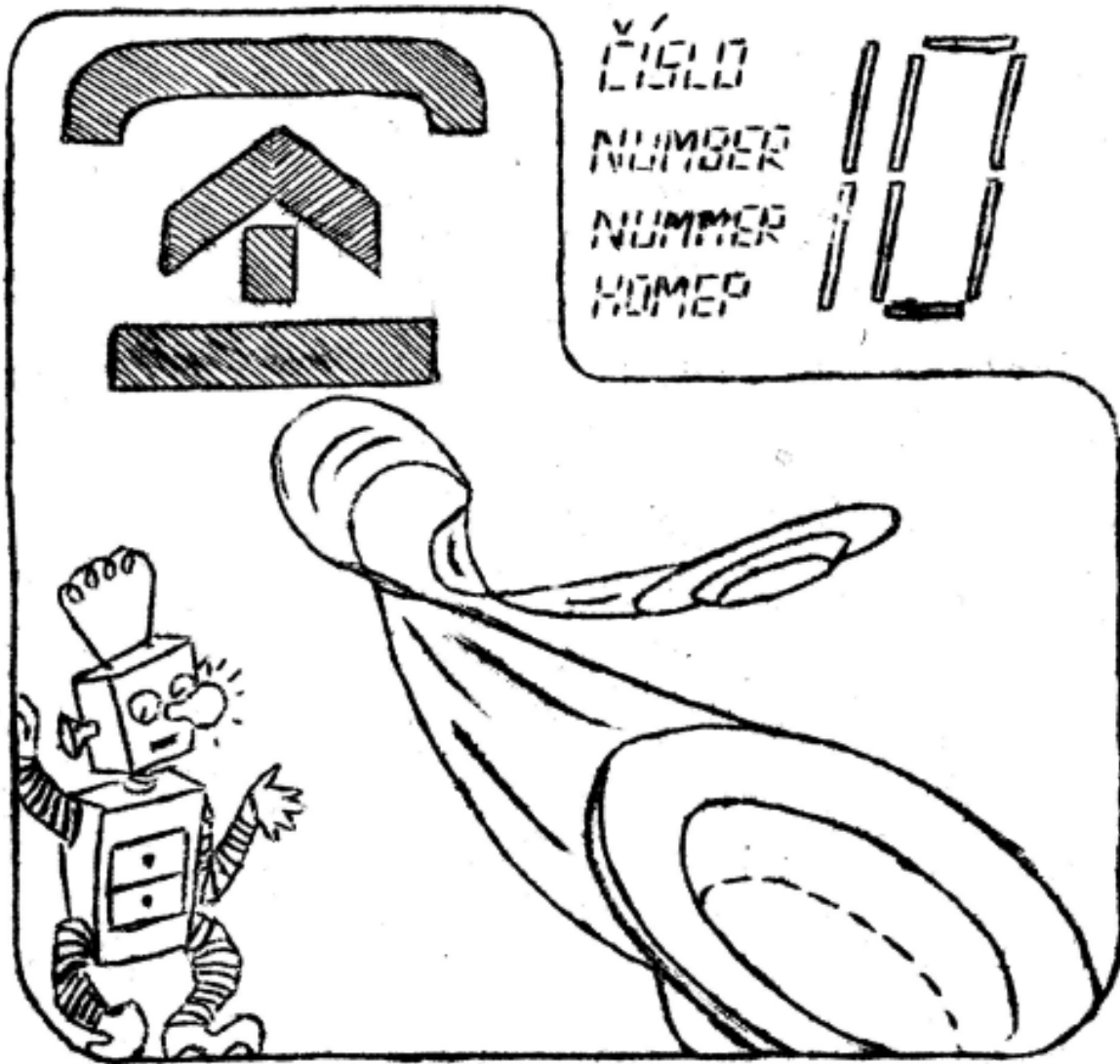

501 - FI

Drazí fandové science fiction!
Dostává se vám do rukou další číslo našeho fanzinu, kterým
zahajujeme naši poprázdňinovou činnost.

Z obsahu:

Děťátku k narozeninám - Dominik Dvořák

Planeta setkání - Rudolf Souček

Good luck - Jiří Stránský

Permoník - Dominik Dvořák

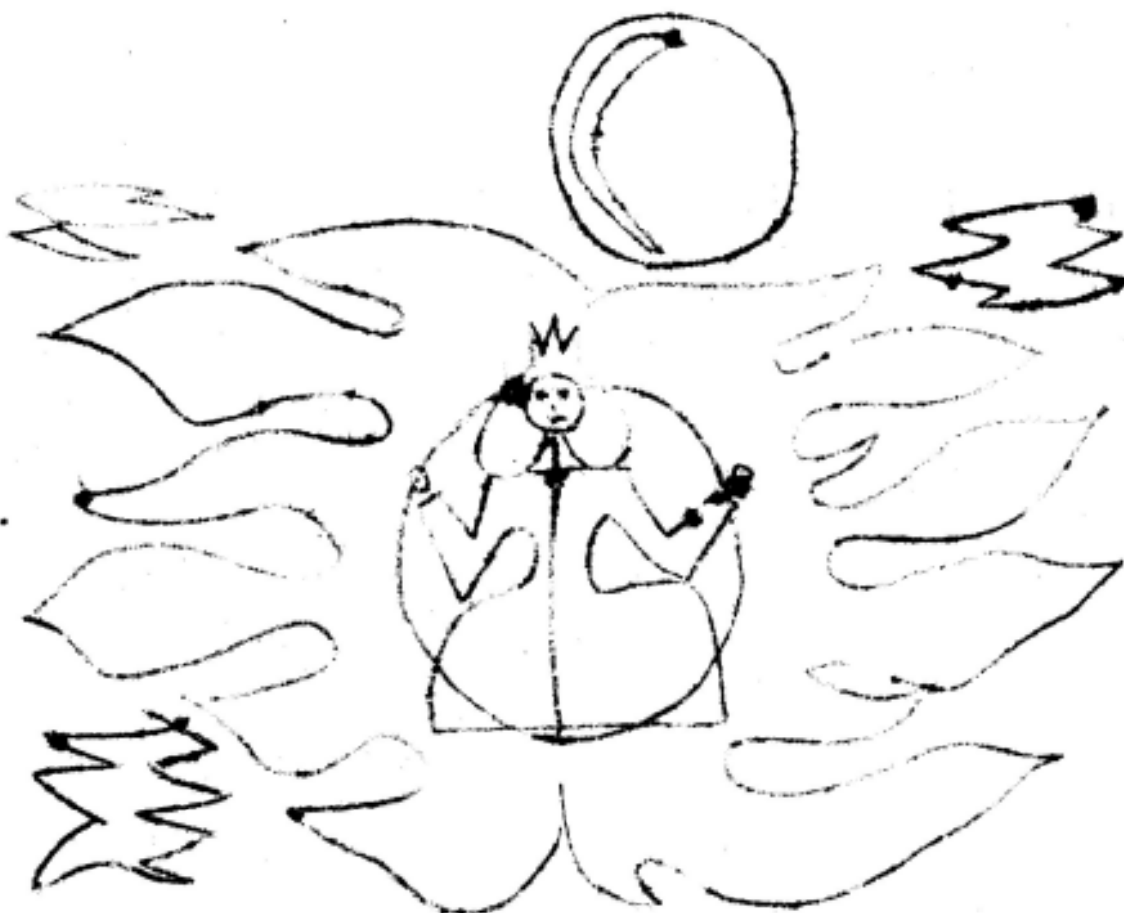
Interview - Zbyšek Hlinka

Liberecký SF kroužek - Jiří Karbusický

Vědět odkud přicházíme - Jiří Krtička

Ráj na Taranomu - Jiří Karbusický

Ze Země - Andrej Krzepkovski

DĚTĚTKU K NAROZENINÁM

Teplice, září 1982

Tak už desáté číslo! To to letí ...

Vlastně deváté. Těch čísel za rok a půl bylo opravdu jen devět, i když tohle nese, na obálce číslo 10. Ale co je psáno, to je dáno, proto dneska, kdy se toto číslo dostává do Tvých rukou, má Věstník jubilejum. Chtěl jsem původně napsat pár slov o tom, jak to bylo, když Věstník začínal, ale pak jsem sáhl po proslulém pětidílném románě, zobrazujícím rozkvět sci-fi hnutí v Čechách, skvostném díle mistra A. Jirsáka, F. L. Hlinka. Jirsák zde neukazuje obrození českého sci-fi hnutí v plné jeho šíři, ale vybírá si nenápadnou buditelskou činnost fanoušků v malé podhorské vesničce / Teplice se v románě nazývají D O B R U Š K A /. O vzniku Věstníku pojednává kap. 14 II. dílu.

V Krameriově expedici na Hvězdárně v Dobrušce se kompletovalo první číslo věstníkU. Bylo vždy nutno sebrat všechny listy a secvaknout je sešívačkou, aby se již zítra odsud mohla rozletět do celých Čech, ba i do Valašského Meziříčí.

- To byly jiné časy za Čapka, kdy Česká SF byla vzorem světa, pravil Zbyšek spočinuv pohledem na obrázku spisovatelově.

- A myslují, že už nebudou? řekl Stránský, klada list před se na stůl. Zbyšek se pozarděl. Cítil v těch slovech výčitku pro to, co o něm prve Dvořák řekl, že měl pochybnosti stran české sci-fi.

Stránský však, porozuměv mu, uzřel na něj přívětivě své velké, modré oči a doložil:

- Nejsou sám. Je mnoho těch, kteří myslí, že bude ještě hůř, nežli je.

- A zrovna ti nejučenější, vpadl do řeči Dvořák.

- Mají na mysli literární umění, jak je v Angličanech, ve Francouzích i teď v Němcích, a co naše proti tomu je. Nevím, věří-li

Neff jako my -

- Ano, přisvědčil Stránský ne bez trpkosti, - a jiní ještě míň.

Jako tuhle onen. Seděl tu, byli jsme tu smi dva a hovořili jsme o scifilistických důležitostech. A vtom pojednou se zadíval na ty staré knihy, - Jiří ukázal a knihovnu Sci-fi klubu v pozadí, v stín už se halící. Byloť pozdě odpoledne a mnoho světla sem do kanceláře Hvězdárny nepřicházelo. Jen Jiří ve svém hnědém saku, límce v týle vysokého, byl v plnějším světle, poněvadž stál opodál zamřížovaného okna. Chvilku se tak dívá a pojednou povídá: Podívají se, co bývalo. Tenkrát se naši spisovatelé všem svou učeností vyrovnali. Ale teď! Zhasínáme. My jsme ti poslední fanoušci!

Zbyšek a všichni ostatní, kdo tu byli, Dvořák, Jindra, Mertin i Pepa byli zaraženi. Zraky jejich dychtivě utkvěly na Jirkovi, co ten na to. On se usmál, pak pokračoval:

- A já na to hned: Ne doctissime, my jsme ti první fanouškové.

- red -

Rudolf Souček

P l a n e t a s e t k á n í

Byla to nevlídná pustá krajina, plná skal a propastí. Mimo mechu a lišejníku tam nerostlo zhola nic. Tu a tam poletovali drobní broučci, kteří vydávali nepříjemný bzukot. Jinak zde vládlo ničím nerušené ticho. Celkový pokojný dojem však kazil ležící muž pod skalnatým výběžkem.

Měl na sobě skafandr a hlavu v průhledné přilbě. Pod ní byl vidět stažený lidský obličej. Ten muž byl v bezvědomí. Opodál ležela malá plechová krabice, pravděpodobně se zásobami potravin, a u ní se povalovala protáhlá černá zbraň. Snad jen dodat, že ležícímu muži na Zemi- v domovině- říkali Pete.

Z hlubin vesmíru se k planetě pod označením 5Lex7 blížila malá vesmírná loď. Rozměry měla opravdu nepatrné, ale svým posláním byla velmi důležitá. Měla totiž rozmístit vůbec první přístroje na planetě provést několik zkušebních sond. Loď měl na starost pouze jeden muž - pilot. Seděl za širokým ovládacím pultem v měkkém vysokém křesle. Byl oblečen do světle šedé kombinézy. Na ní byly dva červené nápisy: SAEIX 24, to byl název lodi a její pořadové číslo, a PETE- pravděpodobně jméno samotného pilota. Pilot seděl klidně za řídicím pultem a díval se unaveně na orrazovku před sebou. Měl již mnoho hodin letu za sebou a tak se není co divit.

Od planety nebyl nijak daleko, když napluním pultě před ním zablikala červená žárovka. Nalézala se pod slovem " REAKTOR " ! Jak se patří v něm hrklo. S reaktorem, který je vlastně jediný pohon pro tuto raketu, nejsou žádné žerty. Pete se během několika málo sekund dozvěděl pomocí palubního počítače více- je to nekontrolovatelná reakce. Příčinou byla závada v obalu lodi. Toť vše z obrazovky komputera. Pete si nemusel dlouho namáhat mozek, aby mu došlo, že k poškození lodi mohlo dojít při setkání s rojem meteoritů, vtáhle oblasti se hojně vyskytujících. Tehdy poplachové žárovky ani neblikly. Pete dál nepřemýšlel a stiskl tlačítko s názvem "Ochrana reaktoru". Na tento impuls se mělo vztyčit pět tlustých olověných desek okolo reaktoru a vytvořit tak umělou provizorní ochranou stěnu.

Pete, když tento fakt zjistil, bezmyšlenkovitě mačkal

stále tlačítko s názvem "Ochrana reaktoru". Byla to jediná ochrana těchto zastaralých lodí. Teď tu seděl a věděl, že mu zbývá nějakých čtyřicet minut do chvíle, než se roztrhne reaktor a tím pádem by byl s ním ámen. "Kdyby alespoň šel odpojit" řekl Pete nahlas, pomýšleje na reaktor" mohl bych potom přejít na oběžnou dráhu planety a tak vyčkat pomoc". To však nešlo a tak Pete musel zatraceně rychle přemýšlet, co udělá se svým osudem. Zbývali mu vlastně jen dvě možnosti: buď spáchat sebevraždu, nebo-pokud by t bylo možné- dostat se na blízkou planetu a tam vyčkat v malé pravděpodobnosti, že ho najde záchraná loď.

Pravda, zbývala mu ještě možnost počkat, než se raketa roztrhne výbuchem reaktoru. Ovšem to nepatří ke zrovna půvabným druhům smrti tak tuto možnost Pete okamžitě zavrhl. "Zemřít mohu kdykoliv" řekl nahlas s pohledem ulpěným na schránku vedle sebe. Byla v ní služební zbraň. Potom už jen přitáhl řídicí páky, aby dosáhl nejvyšší rychlost.

"Ještě deset minut" odhadoval Pete, když se nořil do atmosféry planety. Bylo mu hned jasné, že s lodí nepřistane. A tak si urychleně připravil speciální skafandr s padákem. Vzal si též nějaké zásoby a zbraň. "Jen pět minut" ujistil se pohledem na palubní ukazatel času. Pak vstoupil do přetlakové komory a za pár okamžiků se již vznášel vzduchu pod obrovským padákem. Ještě než dopadl, podíval se na zkázu lodi a posléze na její zbytky. Vššš... zasvištělo kolem něho listí a on přistál u kmene obrovského stromu.

Pod skalním výběžkem, když zapadlo jedno ze sluncí planety 5 LEX 7 a na jeho místo nastupovalo druhé, se konečně Pete probral. Všechno ho bolelo zejména hlava. Nemotorně se zvedl a udělal pár kroků. "Je to v pořádku", řekl si. Sebral se země rozházené věci a vystoupil na nedaleký kopec, aby se zorientoval v krajině. Za pár minut již věděl, jakým směrem se má vydat ke svému obydlí. Vlastně to obydlí v pravém slova smyslu nebylo, jen několik kmenů větví u sebe a jako střecha sloužil zbytek padáku. Vyrazil tedy vytyčeným směrem. Cestou však musel neustále přemýšlet o tom, co se mu přihodilo. Neustále si opakoval, že se musel zmýlit. Ne, ne. Byl to určitě on, jenže po několika létech. Ale jak to že se potkal? Sám sebe? Pete nevěděl, co si má o tom myslet. Ale věděl jedno, že uviděl svůj "osud". Těžkopádně se dokolébál do chýše, usedl na uměle udělanou stoličku a položil si hlavu do dlaní.

"Ne, ne. To není možné", mumlal si dlouho, Potom si lehl na zem, dívaje se nad sebe. Oči se mu však klížily a tak si ani neuvědomil že usnul. Uplynulo již mnoho dní, kdy se s oblohy

nesl se v popruhách padáku Peta.Od té doby si v místě svého přistání zbudoval malou chýši a taky jednoduchý nábytek. Pod slovem "nábytek rozumějme jednu židličku,postel z trávy a jako stůl mu sloužil nedaleký ospadlý strom.Den co den vzhlížel k nebi s nadějí,že uvidí záchrannou raketu. Den co den však marně.

Většinu času trávil v blízkosti chýše.Někdy zašel i mezi skalní masívy a propasti, vzdálené sotva několik kilometrů. Pokaždé,když se odtamtud vracel,měl chmurné myšlenky a dával si sobě tu samou otázku-"Přiletí"- odpovídal si vzápětí-"ano,určitě. nNemohli na mne zapomenout",opakoval si dokola. Jen toto mu dávalo sílu vydržet.Boj o přežití byl velice namáhavý.Musel celé hodiny běhat po lese,než něco ulovil. I s vodou měl trápení.Byl jen odkázán na dešťovou, kterou musel zachytávat do staré plechovky-železnou zásobu vypotřeboval již v několika dnech.Nyní se musel o potravu starat sám. Kyslík mu také docházel.Věděl,že musí jednou sejmout přilbu a nadýchnout se zdejší atmosféry.Nebyla nikterak závadná, jen nižší procento kyslíku a jeho protivný nasládlý pach by Pet ovi vadil.Takže mu zatím nezbylo nic jiného,než vzhlížet k nebi,očekávající pomoc.

Peteho probudil podivný tlak na prsou.To mu docházel předposlední kyslíkový blok.Hmátl tedy do tmavého koutu chýše a vytáhl z malého batohu hranatý předmět. Zatajil dech,vyndal si za krkem z malé schránky prázdný kyslíkový blok a zasunul na jeho místo nový.Chvíli tupě zíral pookolí.Potom se vyšvihl, vzal ležící batoh,ujistil se,zda má při sobě zbraň a směle vykročil.Naposledy se ohlédl za mizející chýši ve spleti stromů a křovin.Šel jen stále vpřed,nedbaje na neschůdnost krajiny.

Pete se jako obvykle vydal mezi skalní masívy,aby mohl opět"rozmítat".Jakmile tam došel,sedl si na svůj oblíbený kámen a začal si hrát s kaménky.Dlouho tam seděl,než ho donutil hlad k návratu.Vstal tedy a pustil se lenivým krokem dolů podál skalní stěny. "Rššš,zarachotilo nad ním a snesla se na něj spršku drobných kamínků.Instinktivně s sebou švihl na zem a pažemi si chránil hlavu.Když to ustalo,zvedl se.Nepojal by vůbec žádné podezření na padající kamínky,kdyby nezaslechl ten zvuk.Byl to zvuk jako by někdo běžel po kamenech.Na této planetě viděl jen tvory sotva půl metru vysoké.Toto však muselo být něco většího.

Vyhledal v mžiku místo,kudy by se dostal nahoru.Sotva tam vylezl a rozhlédl se kolem,zahlédl podezřelý pohyb za blízkým balvanem.Zbraň kterou měl v ruce,více sevřel a opatrným krokem začal balvan obcházet.Za okamžik se mu otevřel neobvyklý pohled.V té chvíli by se v něm krve nedořezal.

Uviděl tam totiž tvora dosti podobného člověku. Ten tvor na něj zíral, třímaje v ruce kus klacku. "Hraaééé", zařval tvor na Peteho a poskočil k němu blíže. Nyní si ho mohl Pete blíže prohlédnout. Ten před ním, jak bylo dobře vidět, byl dosti špinavý a byl nahý. Pete ačkoliv měl zbraň, začal před ním ustupovat. "Srááét", ozval se ten tvor opět popošel k Petovi. Pete byl s toho setkání tak vystrašen, že se dal na útěk. Neměl se vlastně ničeho bát, stačilo stisknout tlačítko zbraně.

Oběhl nevelkou skálu a na malé plošině se zastavil. Když se ohlížel, byl v domění, že již nespatří toho tvora, ale mylil se. Ten tam stál, opírající o svůj klacek. Nyní Peteho vylekaly tvorovi udivené a vytřeštěné oči. Modré oči. Konečně Pete našel ztracenou odvahu a sám k tvorovi přistoupil. V mžiku se úlohy honičky vyměnily. Tvor, zřejmě vystrašen Petovým chováním, se dal na úprk. Petovi nezbývalo nic jiného, než ho pronásledovat.

Nevím, jak dlouho ta hra na honěnou trvala. Vlastně ji ukončil Pete. Snad bohužel. Při poskakování četných balvanů ztratil rychlost a tvor se nu postupně vzdaloval. Pete tedy přidal. Chtěl ho dostihnout. Oba dva se náhle ocitli n okraji prudkého srázu. Tvor se stačil ještě vyhnout, ale Petovi ujela noha a on padal se srázu dolů. Ještě než narazil hlavou na zem a ztratil vědomí, vybavily se mu tvorovi oči. Jeho modré oči. Bezvýznamná maličkost. Modrooký byl totiž také Pete.

Mnoho času uplynulo od té chvíle, co opustil Pete svoji chýši. Z kombinézy mu již nic nezbylo a zbraň ztratil někde v lose. Zapomněl jak svou řeč, tak i své jméno. A tak se bezvýznamně potloukal polese. Dalo by se říci, že zdivočel, ale on sám si to neuvědomoval, takže jeho další život ztrácel smysl, kromě jedné události.

A ta ho ještě čekala.

PERMONÍK

Touhle povídkou bych chtěl vlastně poděkovat Petrovi, protože nebyť tehdy jeho, asi bych žádnou povídku už nikdy nenapsal. Leda tak epitaf, ale pochybuju, že by ho kdy kdo četl. Tam dole je přeci jen trochu vlhko na to, aby papír vydržel, dokud někdo nepřijde. Nehledě na to, že cestou dolů známe asi jen my dva, Petr a já, pochopitelně kromě ně j ...

Totíž stará cesta na spodní patro Kryštofa je dneska zcela zlikvidovaná. Zatarasilo ji pár set kubíků kamení, jílu, polen z výdřevy a podobná svinstva. Pamatujete se na to zemětřesení v Čechách! Domorodce to potěší, zvláště když je malé, sám včera zažil, jak se mu zhoupl lustr a navíc se dozví, že ,, podle sdělení pracovníků Geofyzikálního ústavu ČSAV nám žádná vážnější nebezpečí nehrozí.´´ To se ví, že nehrozí, když člověk sedí doma a kouká na televizi. To mu leda přeběhne pár pruhůb přes obraz, Jenže já byl v tu dobu zrovna s Petrem na tom Kryštofu.

Jestli to tam neznáte, je to starý důl v revíru Sandenberg. Cín se tam kope už tři sta let, je to profáraný až hrůza. Od prvních stařin až po deset let staré prospekční chodby. Kryštof byl ražen na místě starého důlního díla asi před šedesáti lety. Pak byl opuštěn. Před dvaceti lety se tam pokoušeli obnovit těžbu, ale to, co tam našli, mělo spíš význam pro mineralogy než horníky a pro nerentabilitu to zavřeli. Když ale sbě(ratelé)

(sbě)ratelé zjistili, jak fantastický tabulkový krystal kasateritu prodávají horníci z Kryštofa v hospodě U Lípi, neváhali a vylomili vchod do šachty. Cínovec z Kryštofa ovládl burzy. A skrzavá tyhle tabulky jsme se dostali do průšvihu i my.

On Petr je velký mineralog, jeho sbírka patří k nejlepším v kraji, pokud se rudních nerostů týče. Není divu, že poc til svou návštěvou i Kryštofa. Že jsem s ním byl i já, to už byla spíš náhoda: člověk, se kterým Petr obyčejně lezl, Pepa Mayer, ležel zrovna ve špitále, protože si pár dní před tím vošklivě pomlátil na Kateřině, co je kousek od Kryštofa, neboť se s ním utrhlo starý lano. Takže Petr na mnohý naléhání vzal mě - úplného začátečníka.

Byla to dobrá šachta. Lezlo se do ní po hlavním překopu, kde se hned za vchodem propadl kousek stropu. Dřevení bylo pěkné, jen tu a tam ležely stojky na zemi. Proti takovému Markovi paráda.

Hned za vstupem jsme se převlíkli do fáraček a šli po překopu k leznému oddělení, protože žíla byla na spodním patře. Na překopu bylo jedno místo, které prošel Petr rychleji. Byla tam jedna stojka vedle druhý a všechny pěkně vybočovaly.

- Jíl, jílová porucha, vysvětlil mi.

Za křižovatkou jsme snadno našli komín - Petr to tu trochu znal. Dolů se lezlo docela dobře, prostě vycházka. Po slezné jsme došli k žíle, Petr vytloukal vzorky a já je balil. Mnoho toho už

nebylo, tehdy to ještě byla frekventovaná šachta. Zrovna jsem si prohlížel pěkné pyramidy křemene, když mi na přilbu zabubnoval štěrk. Překvapeně jsem se otočil po Petrovi a v tom okamžiku v chodbě zaduněly padající kopny a stojky. Netrvalo to dlouho, za chvíli bylo opět ticho.

- Ztraceně, někdo tu asi střílí. Že by tu byl ještě někde žíla?

- Petře, pojď ven! Já se tu nechci dát zasípat! Vykašli se na kasáky, jdem ven.... Asi jsem dost ječel. Nikdy jsem nebyl velký hrdina. Petr sebral bágel a pokrčil rameny.

- Teda ty jsi panikář...

Cesta zpátky byla horší - přelézat spadlou výdřevu nebylo příjemné.

Oba jsme dobře věděli, že tohle nebylo obyčejný střílení.

Naštěstí lezná oddělení bylo v pořádku. Dostali jsme se nahoru, až k poslední křižovatce. Za ní bývá vidět světlý bod vstupu.

Nebyl. Vyrázili jsme zběsile po překopu. V chodbě bylo stále více spadlé výdřevy a vody. Já už jsem dál nemohl, mé holiny nabíraly. Petr se vrátil za chvíli.

Jíl, ten jíl vyjel. Čertvíproč se to utrhlo.

- Petře, tys říkal, že se nám nic nemůže stát. Co budeme dělat?

Úplně mi ujely nervy. Chtěl jsem se v tom okamžiku tím jílem prohrabat.

- Mlč! - Někde tu je komín, větrák, tím vylezeme. Klid. Vratíme se na první křižovatku. Vlevo a rovně to znám, prohlédneme

pravou chodbu.

Z křižovatky jsme odbočili doprava. Na každé rozrážce jsme se rozdělili: Petr doprava, já doleva. Napotřetí jsem měl štěstí. Komín. Měl jsem ohromnou chuť vzít roha a dostat se z té zatracené díry. Vrátil jsem se až z druhého žebříku.

- Je tam vyjetý syp, zatím nemůžu dál, hlásil Petr.

- Mám ten komín.

- Fajn, řekl jen a vytáhl cigaretu.

Žebříky v komíně držely, lezlo se dobře. Komín ale vedl jen na další patro.

- Jo, z tohodle patra je ten větrák.

A taky že jo, byl tam, jak Petr věděl. Jenže co Petr nevěděl bylo, že ten větrák je vrt o průměru patnáct centimetrů.

- Klid, kolego, budeme hledat dál. Bude to O. K.

Zapaloval si další cigaretu. Ruce se mu třásly, průvan mu zhasínal sirky. Až napotřetí se mu to povedlo.

- Měl by sis je šetřit, kdoví jestli ještě nějaký vvkouříš...

- Drž hu-, kousl se do rtu. - Prohlédneme to tu znova.

Na horním patře už nic nebylo. Prohrabali jsme se za ten syp, ale byla to jen zbytečná ztráta času. Slezli jsme dolů. Petr celou dobu mlčel. Mlčel jsem i já. Asi únavou. Sedli jsme si v jednom z výklenků, jaké se dělají při ražení.

- Řekls někomu, že sem jdeme?, zeptal se Petr.

- Chtěl jsi, abych to nikomu nevykládal, vypařij jsem se v na(prosté)

(na)prosté tichosti

- Já taky

- Co se prohrabat tím jílem?

- To nepřichází v úvahu. Je toho nejmíň třicet metrů, jestli vyjel ten jíl, jestli spadlo ještě něco dalšího, tak možná až ke vchodu.

- Přece tu jen nechcípáme!

- Teď si chvíli odpočineme. Pak prohlédneme znovu tohle a spodní patro. I když tam už jsem všude byl ...

Kolem nás byla naprostá tma. Zhasli jsme lampy. Oba jsme dumali, jak se dostat z týhle šlamastiky. Koukal jsem přitom do té černočerný tmy kolem sebe a hlavou mi táhly všelijaký myšlenky jako už tak na člověka přijdou v takový situaci. Začal jsem si čistit brejle. Jak jsem tak po nich rozmazával to bahno podšívkou kabátu, zdálo se mi, že v chodbě přede mnou je nějaký světlo. Takový slaboulinký mihotání. Možná nějaký starý dřevo, rostou tady na něm takový bílý houbičky. Štouchl jsem do Petra.

- A hele... mohl by to bejt nějakěj uranovej minerál, žejo.

Pokud vím, není odsad' nic takovýho popsanej. To by byl prvonález.

Polk jsem poznámku o to, že tenhle prvonález už asi nepopíše.

- Nerozsvícej, řekl a zvedl se. Bylo slyšet, jak přilba zavadila o nízký strop výklenku. Šel ke světlu. V tom okamžiku se stalo něco neočekávaného - světlo se pohnulo. Pomalu a jistě se

začalo vzdalovat do chodby. Petr šel za ním. Už byl podle sluchu asi deset metrů ode mne, když jsem si uvědomil, co se děje. Otupěle jsem se zvedl, sebral oba batohy a šel za ním. Šli jsme překopem, klopýtali jsme přes stojky, odbočili jsme a Petr rozsvítil.

Byli jsme nad lezným oddělením. Světlo zmizelo. Začali jsme se spouštět dolů. Klouzali jsme po žebřících, nečekali, až z každého první sleze, nevšimli si kymácení nastavovaných. A přitom jsme žádný důvod ke spěchu vlastně neměli. Vlastně žádný důvod k tomu, abychom někam lezli. Bylo to čistě automatické, spontánní.

Sotva jsme byli na spodním patře, Petr opět zhasl. Čekali jsme. A světlo opět přišlo. Nebo tam bylo pořád, jen jsme je neviděli. Vedlo nás příkopem, slednou, odbočilo na druhé a třetí rozrážce...

- Au, bacha, vykřikl Petr. Rozsvítil. Za třetí rozrážkou nebyla chodba, jen slepý výklenek. Koukali jsme na čelbu. Pod jehličkami sádrovce bylo vidět vzorkařské značení. Výklenek jako deset nebo dvacet stejných, které jsme v této chodbě minuli. Ale světlo sem odbočilo! Petr začel oklepávat čelbu palicí. Znělo to jako každá skála, ale odpadající kameny zabubnovaly na podlahu.

- Šibik! Odhrabávali jsme rukama štěrku. Pod ním byly dva plechy, zakrývající úzký komín. Dole bylo vidět chodbu. Tak pět, osm metrů. Shodili jsme batohy. Petr mi ukázal, jak se mám zapřít

o stěny. Pak zmizel v otvoru.

- Tak pojd'!

Vsoukal jsem se do komína, zapřel jsem nohy a záda o skálu a posunoval se dolů. Mohl jsem být tři metry nad počvou, to jako nad podlahou tý chodby, když mi ujela noha. Složil jsem se na zem pod kominem. Petr jen vzdechnul. Už věděl, co ode mě může čekat.

Byli jsme v nízké, nedřevěné chodbě, nejspíš stařině. Vstával jsem, abych se v prostoru pod kominem postavil, ale v pravé noze mě bodlo a já si zase rychle sednul.

- Co je?

- Noha, asi kotník.

- Můžeš s tím chodit?

Pokusil jsem se vstát. Noha odmítla nést váhu. Sehnul jsem se k botě.

- Nezouvej se, pak to neobuješ. Stejně zatím polezeme po čtyřech. Zhasl.

Mihotavá zář se objevila vlevo od nás. Petr mě postrčil. Opatrně, po kolenou jsem se vydal do chodby, Petr táhl za mnou oba baťohy. Jednou nebo dvakrát si Petr všiml, že z chodby vychází odbočka. Nosil tou dobou hlavě plány většiny šachet i stařin v tomhle revíru. Tuhle nepoznával. Pak světlo zmizelo. Nevím kolik jsme už chodbou urazili a začal jsem přemýšlet, jestli se budeme vracet. Pak mi došlo, proč světlo zmizelo. Rozplynulo se

v šerém přísvitu, který nahradil tmou. Chodba začala ostře stoupat a za zatačkou jsem už uviděl spoustu roští, špinavou březnovou oblohu. Do šachty jsme šli odpoledne. Teď bylo sedm ráno.

Odhrnul jsem trochu roští a vylezl na okraj jámy. Petr za mnou. Kosek od nás, na haldičce, bylo místo, z něhož už sluníčko stáhlo sníh. Opatrně jsem tam doskákával.

- Člověče, dostali jsme se z toho, jsme venku!

Petr vypadal dost unaveně a spokojeně. Nabídl mi cigaretu, i když věděl, jsem nekuřák. Já jsem si ji vzal, i když jsem věděl, že kouřit neumím. Pak už jsem jen seděli, koukali přes vrcholky stromů dolu, na naše město a bylo nám úžasně fajn. Vzpomněl jsem si na nohu. Petr ji chvíli študoval a pak mi oznámil, že to je jen podvrtnutý. V ten okamžik mi ro bylo srdečně fuk. Chtělo se mi především spát. Probdělá noc, únava a vypětí udělali své. Vím jen, že mě vzal na záda a nesl hlubokým mokrým sněhem, že mne nesl až k silnici, tam že mu za pět minut nebo za dvě hodiny zastavilo auto. Někde mě přeložil na autobus a pak že jsem ten poslední kousek od zastávky nějak došel. Nalil do mě čaj, trochu jsem se probral a sám vlezl do postele. Když jsem znovu probral, byl večer. Petra jsem našel v koupelně. Měl tam kafe a pil ho při vybalování a mytí vzorků.

- Já jsem myslel, žes ty batohy nechal tam.

- No však, byl jsem tam odpoledne.

- I dole?

- To taky.

- A bylo tam?

- Co - Jo ty myslíš - Ne.

- Co to bylo?

- Vím já?

- Říkal jsi, ty uranové minerály...

-- Už si viděl minerály, které šachtou pochodují k východu?

Ale poslyš, ty jsi nikdy neslyšel o světýlkách v šachtách?

O světýlkách, která svítala při práci horníkům? O mužíčcích, kteří jim kradli svačinu?

Podíval jsem se na Petra skepticky: - To má být vtip?

- Vem to takhle: Třeba si představ, že na Zemi se chce někdo nenápadně usadit. Tak, aby byl blízko lidí a při tom dost schovaný. A třeba navíc vadí některá složka záření, které dopadá z vesmíru nebo ze Slunce na Zemi. Kam se asi schové? Pod zem.

- Ty myslíš?... Ale proč by nám pak asi pomáhal?

- Nevím. Třeba je to taky něco jako člověk. Nevíš, proč jsem se s tebou táhl dneska? Ale chtěl jsem říct něco jiného: Víš, že o objevení nejbohatší žíly v Jáchymově i v Jílovém se vypráví skoro stejná pověst: Těžař v dole, ve kterém se ztratila žíla, přišel na mizinu. Když za poslední peníze koupil lůž na svícení a naposledy šel do šachty, mihla se mu tam krysa. Hodil po ní vzteky mlátek nebo kramli a netrefil. Jenže jak se uloupl kousek skály, uviděl kov. V Jáchymově stříbro, v Jílovém zlato. Jenže mě nejde na rozum, kde se mu tam ta krysa vzala. A jak ji v té tmě viděl. Ona to třeba nebyla krysa. Myslím si, že nejsme první, komu o n nebo o n i pomohli.

- A co chceš dělat. Přece taková věc ... jestli máš pravdu, tak máme to, co vědci hledají už pěkně dlouho?

- Běž to někomu vykládat. Znáš důlní zákon? Víš kolik let je za vniknutí do zajištěného důlního objektu? A myslím, že bychom je stejně nenašli. Myslím, že záleží na nich, komu

se ukáží a komu ne. Poslyš, napadlo tě ale, proč jsme za nimi šli?.

– To je fakt, vždy jsme viděli jen mihotavý světlo.

– Zřejmě člověk v mezní situaci je schopen akceptovat leccos bez ptaní. V podstatě je ochoten věřit i na zázraky. V kuchyni jsou housky a salám. Pak se pořádně vyspi.

Druhý den, když jsem se od Petra belhal na autobus, řekl mi: –Při rozrušování některých hornin se uvolňují plyny, které mohou za určitých podmínek světélkovat. V té šachtě byl přirozený průvan. Víš, jak mi to zhasínalo u toho větráku cigaretu? Už tehdy jsem měl vědět, že tu někde východ bude. Tak při tom závalu vzniklo něco toho plynu a průvan je táhl k východu. To je vše. Spokojen? Přikývl jsem, ale spokojen nejsem. Jsem přesvědčen, že oni tam někde jsou. A mrzí mě, že jsem jim nepředvedl právě nejlepšího pozemšťana. Pamatuju se určitě, že ten průvan táhl vzduch tou stařinou dovnitř.

Jiří K r t i č k a je velký zájemce o SF z dalekého Šumperka, studuje kybernetiku na MFF UK. V našem časopise dosud nepublikoval. Jeho povídka je velice sugestivní, s výrazným působením na čtenářovo vnitřní já.

. . . . VĚDĚT ODKUD PŘICHÁZÍME

Jiří Krტიčka

Mám vysvětlit původ mimoděk nalezených a dosud znepokojujících věcí. Je jedna událost, která mi určila předat poselství. Nepřispívám stoupcům spekulací, kteří tuto minulost sice tušili, ale nemohli ji dokázat. Projevilo se, že tyto zavrhané představy nehájily fikci.

Mohu to říci, protože jsem objevil poklad minulosti. Na letitém stole přede mnou leží nepatrné ořechová skříňka s jemně odlitými panty, jako schránka na stříbrný řetízek nebo prsten. Důležitý je její obsah, o jejím nálezu nebudu mluvit.

Je v ní křehký svitek papíru, jenž je původcem mého dopisu. Víím, že každý překlad je vcelku subjektivní, ale já nemohu pochybovat o tom, jak jsem mu porozuměl.

Minulé kultura z biologických jedinců tu dříve nepochybně vzešla a sama minula, aby nám uprázdnila místo. Pyšná, cynická, přesycená... Avšak před posledním jejím krokem s tváří plnou odchodu nelze než poklonit se.

Poznala, že splnila svou délku na cestě a že dál by se stala pouhou překážkou s cítí nevím kde. A zatím netuším, jak ve svůj úděl vejdemě my, až přijde čas...

My, ještě barbaři, se přehnali přes její hlavy, zatímco ona, opuštěná v nás i v sobě, uvěřila, že s dobou se uskuteční v našem pokračování . . .

I

Je to takový pocit, zvaný dotek pohledu na řasách. Měl jsem dojem, že jsem ho cítil věčně. Neboť jsem byl věčně mrtvý, anebo spíše nenarozený nikdy. Vnímáím jsem myslí, jak mnou prochází hlína, povzdechy, myšlenka, prostor. Bylo mi krásně, protože jsem nebyl překážkou. Jenom vláčkem v proudu času. Natolik spokojen, že jsem cit upnul k jediné jistotě. Zůstanu. Nepohnu se...

II

Přeci jsem otevřel oči. Byl to oslepující úkaz. Tehdy jsem pochopil, že kdysi jsem očima pohlcoval světlo, že někde daleko vzadu leží odhozený plášť minulosti. V neukončeném ději vystoupil z neurčitých vzdáleností Rembrandtův obraz Vzkříšení Lazara. Ve žhavých mlhách šlo vytušit jen jakousi pevnou, hluboce naléhavou sí(lu),

(sí)lu, která ve své vertikalitě dávala najevo jen jediný příkaz :
"Vstaň a jdi ! ...". Poznal jsem, že když budu usilovat, velmi
směřovat ucítím znovupoznaný pohyb. Potom už nevím nic....

III

Opět jsem nabyl vědomí. Tvář nahoře vzbudila vzpomínku na výraz
van Dyckových portrétů. Hluboká, strohá, zádumčivá. Doktor
d'Elia, chirurg. Vybavil se jeden den, pohřbený s ostatními v troskách
po paměti. Pocit nesmírné propasti v čelistech zděšení. Bolest
tak nekonečná, že člověk stačí tisíckrát odříkat prosbu o
spadnutí do tmy. Uvěřil jsem, že jsem ...

IV

Začal jsem chápat a přijímat svou schránku, umělé tělo. Poznal
jsem, že musím směřovat, velmi chtít a předstírat, že nevím o své
smrti. Prosbu mého mozku uslyší cizí elektronika na cestách bioproudů
z míchy. Potom ta soustava nylonu, ušlechtilých kovů a
plastů udělá krok a další krok. Jen někdy mne zajme představa z
dřívějších dní. Potom se vracím neslyšně do prostoru mezi nebytí,
proudy a hlínu..

Lazar pochopil, že za nového života ulehly příliš krásné vzpomínky
do popelu minulosti, spáleny horečkami dětských let. Věděl,
že po několik příštích století k nim nemůže znovu přilnout. Roztrhlo
by mu to duši ...

- - - - -

Z TVORBY KLUBU . . .

Jiří S t r á n s k ý : GOOD LUCK !

Automobil zabrzdil a Pavel s povzdechem vstal ze sedadla. Zavřel
vůz a vyšel nahoru do bytu. Odemkl dveře a rozstvitil ve vestibulu.
"Heleno ! Jsem doma, nos na stůl, mám hlad jako vlk."
"No tu chvíli, než sem dojdeš to snad vydržíš, ne ?", odvětila mu
poněkud ironicky jeho žena.
"Nebud' kousavá, měl jsem dneska těžkej den", řekl unaveně Pavel.
"Prosím tě, jak můžeš mít těžký dny nad výkresama, nebo snad už
zase lítáš ?" z Heleniných očí číselná nevyslovená otázka.
"Od zítřka začínám na šestce, tak budu doma trochu míň, nezlobíš
se, vid'."
"Děláš, jako by se toho tolik změnilo, až zase začneš lítat."
"No nezmění, ale šestka je úplně nověj stroj a nikdo neví, co se
může stát."
"Nesejčkuj a jez !", ukončila debatu rázně Helena.
Pavel se najedl a vzal si ze stolu noviny. Pohodlně se usadil
do křesla a začal číst. Chvíli četl, najednou vstal a běžel do
kuchyně :

"Helena tady píšou, že bude zítra oficiálně představen veřejnosti raketoplán QP-6. Přítomni budou i zástupci tisku. Co je tohle za blbost ?"

"No je to asi pravda, když to tam píšou, v tomhle se ještě nikdy nemýlili. Víím, že exhibice nosí smůlu, ale zapomeň na to a jdi spát. Dobrou noc !", domluvila Helena a usmála se: "Bude to dobrý, uvidíš !"

"Dobrou !", zabručel Pavel a odešel do ložnice.

Ráno Pavel vstal v pět hodin. Jeho žena ještě spala. Oblékl se, hodil do sebe trochu polostudené kávy a odešel z bytu. Nasedl do auta a otočil klíčkem. Motor zůstal zticha. Naskočil až po druhém pobídnutí. "Něco s tím budu muset udělat," pomyslnil si, "takhle to dál nejde". Cestou na kosmodrom se mu honilo hlavou to, co včera četl. Exhibice. To nemá rád. Staré letecké pověra, že exhibice nosí smůlu, ověřená desítkou mrtvých pilotů. A tady už je brána kosmodromu. Na startovací ploše už je vidět stříbřitě zářící těleso zcela nových tvarů. Vypadal jako nemotorný pták, ale pro Pavla v té chvíli byl symbolem krásy. Zabrzdil u budovy, kde byly šatny letců. Byl už očekáván velitelem kosmodromu: "Nazdar Pavle, jak se cítíš?!"

"Je to dobrý, Karle," odpověděl teď už klidný Pavel.

"Tak sejdi převlíknout, šatna číslo 6."

"Jste na ty šestky nějak zatížený, ne ?"

"No je to takový neutrální číslo, víš", odpověděl Karel.

Pavel odešel do šatny. Svlékl oblek a natáhl si nehořlavé spodní prádlo. Potom lehce do modra opalizující kombinézu. Byl to osvědčený bezpečnostní oblek. Vzal si do ruky přílbu a vyšel ze šatny. Když míjel muže v místnosti, viděl čtyři pěsti se vztyčenými palci. Good Luck ! Staré letecké přání šťastného návratu, používané snad všemi lidmi z branže na světě.

Přede dveřmi ho čekal džíp, který ho vezl ke stroji. Pavel se ohlédl a uviděl na tribuně postavy v šedých oblecích a muže s fotoaparáty. Znechuceně se odvrátil. Divadlo, chtěl bych vidět aspoň jednoho toho panáka, kterej v životě neseděl ani v blbý raketě, za kniplek raketoplánu. Džíp zastavil. Pavel vylezl po schůdkách do kabiny. Pohodlně se usadil a schůdky odjely. Zapjal pásy a zevřel pneumaticky kabinu. Zavolal věž, aby vyzkoušel spojení. Bylo v pořádku. Provedl motorovou zkoušku. Všechny čtyři komory pracovaly dobře.

"PQ – žádám povolení ke startu".

"QP-6, start povolen".

Zapjal motory. V kabině nebylo nic slyšet, cítil jen, jak ho obrovská síla tlačí dolů. Raketoplán strmě stoupal vzhůru, ke hranici stratosféry. Blesklo mu hlavou, že při nehodě se oddělí kabina od trupu a v bezpečné výšce se rozpadne. Potom automaticky vystřeluje padák

"Pavle ! Spíš nebo co ? Dávej hlášení !"

"Promiň, ale je tu tolik přístrojů, že než to zkontroluju, budu zpátky. Ale poslouvejte : výška podle plánu, všechny komory jdoou na plný výkon, za chvíli překročím hranici stratosféry a přeřdu

na vodorovný let. Rychlost 5M".

"Díky a příště buď stručnější !"

"No jo," zakončil rozhovor Pavel.

Právě včas, neboť dosáhl plánované výšky a převedl raketoplán do vodorovného letu. Rychlost začala stoupat. Podíval se na machetr: ... 5M...6M, .. 7...8M... blížil se devítce. Teprve teď se mohl věnovat okolí. Pohlédl na kotouč Země a byl fascinován. Viděl ji takto už mnohokrát, ale vždy prožíval stejné vzrušení. Raketoplán dosáhl plánovaných 12M bez vážnějších problémů. Vyhovuje tedy podle předpokladů. Ukazatel paliva červeně zablikal. Pohonné hmoty došly. Pavel započal návratovou fází, otočil raketoplán zpět a vrátil se zpět do atmosféry. Teplota pláště povážlivě stoupala. Konstrukce ale počítala se vším a byla na podobné teploty počítána.

"Pavle, slyšíš mě ?", letiště se opět ozvalo.

"Slyším !", řekl Pavel.

Nad orientačním hodem 342 tě budou očekávat stíhačky, které budou korigovat tvou polohu."

"Díky !", řekl Pavel a chystal se k obrátce. Kormidla však nereagovala. Podíval se na palubní desku a na čele mu ztuhl pot. Digitální přístroje a kontrolky byly mrtvé. To mohlo znamenat jen jediné. Elektrická instalace zklamala.

" K čertu," pomyslel si, "200 let po Yeagerovi."

Elektricky ovládaná kormidla tedy reagovat nemohla, proto radiostanice mlčela. Začínal ztrácet výšku. Za chvíli se objeví v dalekohledech těch lidí dole.

"Budou mít svý divadlo, trochu vrušení", pomyslel si Pavel a sledoval výškoměr. Za chvíli se oddělí kabina Teď.....

Na řídicí věži zavládlo vzrušení. Nikým neřízený raketoplán explodoval nedaleko od letiště. A dalekohledech viděli malý bod. To byla kabina s Pavlem uvnitř. Najednou se od ní něco oddělilo. Sanitní vozy vyjely na předpokládané místo přistání.

Když se Pavel probudil z bezvědomí, dívalo se na něj několik tváří.

"Elektrika", vydechl Pavel a tvář se mu zkřivila bolestí.

"Nemluv ! Je to v pořádku", uklidnil ho Karel, "šlo ti o krk. Ale už je tu sanitka, tak ahoj, Pavle !"

"Ahoj !", řekl Pavel a dvířka sanitního vozu za ním zapadla.

Oknem uviděl zdvižený palec. Good Luck ! Přání šťastného návratu, používané snad všemi lidmi z branže na celém světě.

Usmál se a zvedl palec Good Luck !

Zbyšek Hlinka

Interview

-Vážení televizní diváci, představujeme vám našeho hosta, vynálezce Urychlovačetelevizních programů, doktora přírodních věd, soudruha Zvidavého, který nám teď poví něco o svém vynálezu. Soudruhu Zvidavý, mohl byste nám povědět, proč a jak váš vynález vznikl?

-Jak jistě všichni víme, naše televize je chronicky známa tím, že nejlepší a divácky nejpřitažlivější pořady vysílá až v pozdních nočních hodinách, kdy každý normální člověk se chce věnovat spánku či svému partneru, ale zdravá lidská zvědavost ho nutí vydržet před obrazovkou až téměř do časných hodin ranních, pokud ovšem nepadne únavou a neusne již v průběhu vysílání. Jak je známo, takovýto noční život nejenže neprospívá našemu zdraví, ale současně i zbytečná zapnutá televizní obrazovka spotřebovává drahocenný elektrický proud. Proto jsem se rozhodl, že oba tyto negativní vlivy omezím.

-Jak dlouho trval váš výzkum?

-No, abych řekl pravdu, zabýval jsem se tímto problémem již od počátku televizního vysílání u nás. První fáze výzkumu, ve které jsem se věnoval především teoretické stránce věci, mi trvala asi dvacet let. Poobecnějším rozšíření integrovaných prvků jsem již mohl přistoupit k samostatnému vývoji přístroje. Tato fáze mi trvala pět let.

-Jak je vidět, jste badatel vskutku vytrvalý. Mohl byste nám povědět, co brzdilo vaši práci nejvíce?

-Jistěže. Největší potíže jsem měl se sháněním součástek, které jsou dnes ve světě naprostou samozřejmostí. Jako příklad uvedu obyčejné spínače, které jsem sháněl usilovně šest měsíců.

-Jak vypadá váš přístroj po technické stránce?

-Samotný přístroj je velice jednoduchý a levný. Protože však pracuje na ovlivňování času, vyžaduje jeho uvedení do čin(nosti)

(čin)nosti speciální postup, který je však výrobním tajemstvím. Základním energetickým zdrojem přístroje je malá baterie, jejíž činnost vydrží asi deset let nepřetržitého provozu. Po vybití nebo odpojení baterie je nutno vrátit přístroj výrobci na znovuzprovoznění. Urychlovač funguje tak, že po zapojení k televiznímu přijímači urychluje pořady podle volby diváka. Největší možné urychlení, je zkrácení hodinového pořadu na jednu minutu. Divák si sám může zvolit časový úsek, který potřebuje zkrátit. Po odpojení přístroje od televize pokračuje vysílání podle původního programu. je tedy možné několik programů přeskočit a zajímavější pořad shlédnout i dvakrát. To vše je možno díky zvláštnímu časovému posunu, který vzniká pouze v prostoru Urychlovače a televizního přijímače.

-To je vynález vsutku zajímavý a zajisté ovlivní náš život stejně, jako například objev bezdrátového přenosu.

Kdy čekáte, že váš přístroj dosáhne masového rozšíření?

-Tak tohle jedině vám nemohu zodpovědět, protože se dosud nenašel výrobce.

-Děkuji vám za rozhovor, a vám, vážení diváci, za pozornost.

N E H O D A

"Letíme už nějak dlouho bez překážek," říká Marek. Zdálo, by se, že je opravdu tak, ale najednou...

"POZOR, POZOR!" ozve se z amplionu. "Blíží se: neznámé, velmi záhadné černé tělěso. Nebezpečně rychle se přibližuje, POZOR, POZOR !"

Co by to mohlo být, přemýšlí Petr. Nejde mu to do hlavy. Raketa letí plynule již dva týdny rychlostí světla. Proletěla už sedmou galaxií.

V noci se Zbyňkovi zdálo, že se něco děje. Náhle raketou otřásl

prudký náraz. Kapitán vyběhl z pokoje a vletěl do řídicí kabiny. Všechny přístroje zmagnetizovány. U televizoru sedí vykulený Honza a zírá na obrazovku. Kapitán přiskočí a zůstane udiveně stát v půli kroku. Ne, to není možné. Na televizi je obrovský létající talíř, ale s chapadly! Veliká železomagnetová chapadla už se sápara po raketě.

"To je konec" zvolal šíleně Zbyněk.

Ale kapitán se nevzdával. Probudil celou posádku a vyhlásil poplach první třídy.

"Poplach je zbytečný," volá Marek od řídicího pultu. "Gorsely jsou zmagnetizovány, ochranné obaly nefungují. Všechno rozbito!" křičí zoufale do mikrofону.

Velitel rozkazuje posádce, aby zachovala klid.

"Je to mimořádná situace a proto svolávám radu."

Mezitím se už vesmírná příšera chopila rakety a hnala je šílenou rychlostí vpřed. Nebezpečí narůstá!

Na radě se rozhodlo řádně prozkoumat obludu. Když tu "KŘACH". Všichni členové náraz omdleli.

První se probudil Petr. Kolen všechno poházeno. Tápavými kroky se dostal až ke dveřím kabiny řízení. Pohlédl a rychloměřič a ztrnul. Na ocelové desce se blýskalo číslo o třiadvaceti místech. Znovu omdlí.

Záhada se brzo vysvětlila. Když se všichni probudili, kapitán vše řádně prozkoumal.

Č E R N Á D Í R A ! ! !

M. Háchová - 13 let - Členka libereckého SF kroužku

LIBERECKÝ SCI-FI KROUŽEK

Jiří Karbusický

Nápad založit pionýrský zájmový SCI-FI kroužek vznikl přibližně v roce 1979. Nedá se to určit přesně. Byla to doba, kdy se mně a Jaroslavu Endálovi rozšířila sbírka literárních děl sci-fi do rozměrů upotřebitelných pro tento účel. Myšlenky na vznik skutečného klubu fanoušků jsme se museli vzdát pro nezájem studentů scházet se. SF četli, pomáhali nám schánět povídky z různých časopisů, diskutovali o ní /krásné byly diskuse po večerce na chmelových brigádách, na lyžařákém kurzu.../, ale po ukončení vyučování chtěli věnovat se svým koníčkům. Těžko jim to zazlívat.

Museli jsme proto svoji pozornost obrátit směrem k lidem s ještě nevyhraněnými zájmy, kteří mají nadšení, fantazii a čas – to znamená k dětem. Vzhledem k nim však bylo nutno přehodnotit použitelnost sbírky.

Teprve teď se ukázalo, že nabídnout můžeme jen nepatrnou část povídek. Zbytek nevyhovoval potřebným požadavkům. S tímto bychom na dlouhou dobu nevystačili. Proto jsme se začali o sci-fi zajímat trochu jiným způsobem, než doposud. Sestavili jsme katalog autorů a povídky jsme rozepsali mezi ně. Hned bylo lépe vidět oblíbené námětové oblasti jednotlivých autorů, jejich literární styly, dali se lépe zařadit do vývoje sci-fi apod. Celková příprava trvala déle než rok.

Samozřejmě, že se mohou objevit otázky typu: Proč to vlastně děláte? Co z toho máte? My sami jsme si je nekladli, ale ptali se ostatní.

Zájem o sci-fi byl a je u nás neotřesitelný, Vždycky se našlo dost posměváčků, v očích leckoho jsme byli podivíni, ale nikdo nás nedokázal odradit. I mně by osobně zajímalo, proč se tak nestalo. Jak odpovědět? Je to stejné situace, jako kdyby se zeptali filatelisty : "Proč sbíráš známky? Protože jsou barevné, zubaté...?" Těžko by mohl uspokojivě odpovědět. Určitá věc nebo činnost může mít pro jednoho člověka velkou cenu a pro druhého nemusí znamenat vůbec nic.

Bylo by však příliš pohodlné odpovědět tímto způsobem. Určitě zde velkou roli hrál fakt, že sci-fi není v učebních osnovách. Z hodin literatury zněme J. Arbese, K. Čapka, A. Tolstého. To je přibližně všechno.

A tak se informace o fantastické literatuře musí pracně "dolovat" z mnoha knih. Nikdo nepřijde a nepředloží před nás učebnici o sci-fi. O to je práce zajímavější a přitažlivější.

Lidé odsuzující sci-fi se vyznačují především tím, že z této literatury skoro nic nečetli. Neměli dost chuti /nebo trpělivosti/ vyhledat mezi spoustou průměrných a podprůměrných výtvorů díla vynikající, která by je přesvědčila o užitečnosti a hodnotách tohoto žánru, Když vynechám bezmyšlenkovité výplody některých autorů, tak sci-fi velice často podněcuje k zamyšlení nad problémy, které se mohou stát /některé se už staly/ pro nás nebo naše potomky velmi aktuální: energetická krize, světová jaderná válka, vliv techniky na člověka, vztah člověka k jinému cizímu rozumu... Snad právě tím si sci-fi udržela a udržuje náš zájem. Touha poznat různé alternativy budoucnosti, vzdálené světy, nové zákony vesmíru je dost rozšířená. Proto jsem doufal, že nebude příliš velký problém založit kroužek z pionýrů některé ZDŠ.

V září 1980 vznikl v ZDŠ na Husově třídě první zájmový sci-fi kroužek. Tato věta zní honosně, ale skutečnost byla málo radostná, realizátoři náboru se bohužel snažili vyřešit nedostatek oddílů tím způsobem, že do kroužku "naverbovali" z jedné jediné třídy dvacet lidí. Děti dostaly možnost zúčastnit se schůzek, ohodnotit situaci a sami se rozhodnout, zda jim kroužek vyhovuje. Byly problémy s rozdílným rozvrhem a dost dlouhou dobu jsme se neměli kde scházet. Proto považuji za dost velký úspěch, když po dvouleté činnosti zůstalo v kroužku šest opravdu zapálených dětí.

Co jsme celé ty dva roky dělali? V krátkosti lze říci toto: probrali základy astronomie, četli povídky, na(še)

(na)še i zahraniční, kreslili, zkusili psát povídky, povídali si o autorech, probrali historii žánru, diskutovali, soutěžili ve znalostech.

Nedávno děti sami sestavily program pro své následovníky. Snažily se střídat zajímavá témata s méně atraktivní látkou a musím konstatovat, že se jim to povedlo. I když letos ukončily povinnou školní docházku, rády by se scházely dál. Jeden ze členů, Ondřej Šíp, povede se mnou od září nový kroužek. Ostatní "veteráni" se zařadí mezi nové členstvo a pokusí se předat svoje znalosti.

Jiří Karbusický nám zaslal i několik povídek z tvorby svých pionýrů. Některé z nich nyní otiskujeme a věříme, že se vám budou líbit. Vždy byly napsány během jedné schůzky, především pro zasmání a pobavení. Autoři, třináctileté děti, se ani nepokoušejí obcházet přírodní zákony, pro ně ty zákony zkrátka neexistují. Dětská fantazie je nespoutaná a bez hranic, a to je na ní to krásné.

Ondřej Šíp - PŘÍHODA NA VENUŠI

Na Venuši se bez cíle potulovala skupinka mužů. Byla to posádka ztroskotané vesmírné lodi Meaning 2. Kapitán Brand Greten a jeho pomocníci Clay Bland, Hall Trester a John Macury byli pověřeni výzkumem na Venuši. Vystartovali v roce 2006. Nyní se psal rok 2016. Přistání bylo plánováno na rok 2015. Brand se po neznámé planetě starostivě rozhlížel. Na obzoru se objevil jakýsi temný mrak. Neustále rostl. Brand zařval na své přátele. Počali utíkat, ale jejich nohy nebyly tak rychlé jako let nestvůry. Netvor sletěl nad zcela ztracenou posádku, uchopil Halla a Claya a rychle se vzdaloval.

Mezitím se na palubě lodi Meaning 3 přeli všichni tři muži, kteří raketou letěli, o existenci ztracené posádky.

Kapitán Terry Mac Dermot trval na svém rozhodnutí, že posádka dosud žije. Oba druzi tvrdili, že posádka se válí pod drnem na Venuši. Po této při se kapitán odebral na hlídku a oba kosmonauti šli do svých kajut.

Terry se pozorně díval dalekohledem. Po marném hodihovém pozorování konečně uviděl cíl jejich cesty. Venuši. Hladce proklouzli mračny a Terry odešel vzbudit své druhy. Meaning 3 se zatím držela bezvadně.

Pozorovali povrch Venuše. Asi po 200 km zpozorovali hroznou věc. Podivné nestvůra požírala jakési dva muže. Terry si uvědomil, že posádka se skládala ze čtyř mužů. Dva tedy ještě musí žít, že ano. Hledali jako diví. Chvíli byli vzdáleni od netvora 100 až 50 km. Ale nic. V písku však uzřeli lidská těla. Vtom třeskla rána. Osádka rakety Meaning 3 padla mrtva s rudou skvrnkou na čele na podlahu rakety.

Markéta Želízková – POHÁDKY

V pradávných dobách, které nepamatují ani naše praprababičky – někdy koncem dvacátého století, vypravovaly maminky svým dítkám různé příběhy. Tehdy se jim říkalo POHÁDKY.

Některým čtenářům musíme vysvětlit, co to vlastně bylo, aby si tyto příběhy nespletli se současnými pohádkami pro naše nenarozené děti.

Nyní vám napíši krátké ukázky dřívějších pohádek: Za jednou horou a jedním potokem žil chudý kupec se zlou ženou. Měli dvě dcery: zlou Marfušku a hodnou Markétku. Jednou jel kupec do města. Ženě a Marfušce přivezl vzácné kameny. Markétce jen tři oříšky, ale zato kouzelné. V jednom oříšku byly šaty brčálově zelené, v druhém špinavě černé a v třetím šaty z pravého kočičího zlata. Díky těmto šatům získala Markéta 1. místo u prince mezi silnou konkurencí /jedné služky a jedné obstarožní dámy/. A stala se tak královnou. Ty tři slavné oříšky pak někde ztratila.

Z nich vyrostl šipkový keř, který dočista zakryl zámek, ve kterém spala krásná Šipková Růženka. Když šel princ

Mojmír spanilou Růženku osvobodit, natrhal si Šípků a z nich připravil silný Šípkový čaj, aby se posilnil. Po Mojžírově osvobození se pak stala královnou.

A tak bych mohla pokračovat v součtu těchto zastaralých romantických příběhů. Někdo, kdo má velkou schopnost být velmi bystrý, jistě pochopil, že tyto POHÁDKY mají stejný konec.

Kdysi dávno byli členové klubu pobídnuti k sepsání recenze na knihu, kterou četli, či kterou právě čtou. Bohužel musíme s politováním konstatovat, že doposud se na redakčním stole objevila recenze jedna, externího člena Jiřího Karbusického. Vystává nám otázka – Nemá náš časopis příliš málo přispěvatelů? Externí členové zemdleli a zprávy o jejich činnosti může redakce považovat za úplné vzácnosti, které k ní občas jako vlaštovičky s jarem přilétnou. A co vy, ostatní???

Recenze – Jiří Karbusický

RÁJ NA TARANOMU

autor RON KELFNER

Praha 1981, I. vydání, edice Metronom

Nejprve malé seznámení s dějem:

Autor románu, Ron Kelfner, planetu Taranom zalidnil pouze několika tisíci obyvateli. Tím, že nečekaně ztratili spojení se Zemí, jim dal možnost vytvořit si takové společenské zřízení, jaké si sami zvolí. Situace nebyla jednoduché: nebyli schopni zabezpečit výrobu v potřebném rozsahu a sortimentu, všude kolem sebe měli neznámou a nepřátelskou přírodu a navíc tu byl problém neméně společensky důležitý – velký, nedostatek žen. Nelze se proto divit, že počáteční nadšení brzy ochladlo a že nastoupil, sice schovaný za humanistickými hesly, ale přesto nepopíratelný vojenský režim.

Kniha začíná na naše poměry nezvykle. V úvodu je hned v prvních řádcích zdůrazněno, že kniha nebyla původně určena lidem. Vysvětlují si to tím, že Ron Kelfner potřeboval na Taranomu postavu, která by se mohla nepozorovatelně a rychle přemísťovat z místa na místo. Tyto podmínky mohl splňovat pouze mimozemský progresor, zabývající se zkou(máním)

(zkou)máním naší civilizace. Román byl původně jakousi uměleckou zprávou /později upravenou též pro lidi/ určenou pro konzumenty /= výraz nahrazující naše diváky, čtenáře a posluchače/ z jeho hvězdné soustavy. O "uměleckosti" svědčí to, že progresor – v celé knize nepadne jeho pravé jméno – nevyužívá plně své schopnosti. Snaží se skutečnost poznávat postupně, pouhým pozorováním lidí. Málokdy jde pro informace do archivu a stejně zřídka se jeho prostřednictvím pohybujeme ve vrstvě vládců tohoto malého společenství. Většinou se brodí někde ve středu společnosti a směrem nahoru i k jejímu dnu si odskakuje pouze pro vyjimečně špatné příklady, například vypravování o "neonarkomanovi" atd.

Nechci v žádném případě vytvořit dojem, že kniha Ráj na Taranomu je jen pouhým seznamem špatností, která by měl každý spořádaný člověk odsoudit. Je plna filosofických zamyšlení nad společností, která svými veškerými projevy dokáže obsáhnout všechna dnes existující společenská zřízení.

Autor se zamýšlí nad problémy, které se nám zdají na první pohled úplně jasné. Například nad tím, podle čeho se má hodnotit škodlivost a užitečnost myšlenek z hlediska společnosti. Jak třeba hodnotit čin člověka, který si sežene Hitlerovy spisy a po jejich přečtení se stane antifašistou? A jak hodnotit z tohoto pohledu spisy samotné? Takovéto a jiné úvahy rozvíjí autor a zároveň bojuje proti jevům, které považuje za nesprávné a ptá se například:

"Kolik lidí odsuzujete teorie, z nichž znají jen název, a kolik lidí tyto teorie uznává a neví o nich o nic víc." Objasňuje důvody, které vedou k tomu, že z původně k myšlenkám a činům burcujeících hesel a provolání se časem stávají prázdné fráze.

Jako nehoráznost se může zdát povzdechnutí progresora v samotném závěru knihy: "Toto dílo bude moci být uveřejněno jen ve společenském zřízení, které se co nejvíce odlišuje od společnosti na Taranomu...", ale výsledek je očividný – bylo publikováno už téměř po celém světě.

Jak jsem již řekl, progresorovo vypravování je vytvořeno na základě pozorování davu. Nemůže být tedy jiné, než

útržkovité. Občas progresor určitou postavu sleduje a vyprávění dostává ucelenější podobu. U dvou bych se chtěl pozastavit.

První postavou je neúspěšný a věčně znovu začínající autor Williams Kindtell. Při bližším pohledu zjistíme, že tvoří jakýsi protipól k Vonnegutovu Kilgore Troutovi. Kindtell totiž napsal skutečně hodnotná díla, která se však do podvědomí veřejnosti nedostala jen díky tomu, že nebyla nikdy uveřejněna. Marně chodí Kindtell k vydavateli /situace je ztížena tím, že na Taranomu existuje pouze jediné monopolní nakladatelství/ a pokouší se přesvědčit odpovědného úředníka o užitečnosti myšlenek obsažených v jeho díle. Vždy se stejným výsledkem. Jednou se už Kindtell neudrží a řekne věc, která je v té chvíli čtenáři víc než jasná, ale kterou se ještě žádný z hrdinů knihy neodvážil říci příliš nahlas a navíc ve společnosti svých nepřátel: "Vymyslel jsem ve svém díle společnost, do které jsem soustředil všechno představitelné zlo. Mohu za to, že se tolik podobá té naší? Čí je to chyba?..."

Williamsova slova by ke čtenáři nemohla proniknout s náležitou intenzitou, kdyby si neuvědomoval, že se nenachází někde na počátku děje /v prvních letech nového kalendáře/, ale že lidé žijí na Taranomu už přes sedmdesát let! Bylo vykonáno obrovské množství práce, vliv okolní nepřátelské přírody byl snížen na minimum, došlo k vyrovnání ve skladbě společnosti, ale přesto se mezi lidmi samotnými změnilo jen velmi málo. Krásná hesla zůstala zase hesly, cenzorem jakéhokoliv projevu zůstal strach. Úroveň znalostí je stavěna do protikladu se středověkými mezilidskými vztahy. Stačí slovo souseda a z člověka se stává vyhnanec. Označení "nepřítel osady" je plně ekvivalentní středověkému označení "čarodějnice" či "d'áblův přívrženec". Že tento stav společnosti je kýmisi podporován a pečlivě udržován, tuší jenom pár osamocených jedinců.

Druhou postavou je Waldemar Mohrisen, účastník tajné miniexpedice. Ten brzy zjistí, že v celém plánu figuruje pouze jako vykonavatel hrubé fyzické práce. Samozřejmě se nechce spokojit se svou dosavadní úlohou a snaží se smysl

cesty nalézt bez pomoci svého jediného spolupracovníka. Setkává se s mnoha pozoruhodnými jevy, ale nic z nich nedovede vydedukovat. Po jedné nešťastné události zůstává, sám. Při cestě zpět k Osadě se náhodou setkává s obyvateli Osady č.2, roztroušenými v lesích po zemljankách a podzemních katakombách.

Od této chvíle má čtenář poprvé možnost nahlédnout do zákulisí vnějšího odboje a postupně se seznámit i s jeho přívrženci v Osadě. Odboj ale není jednotný. Vyskytují se v něm sekty vyznávající velice odlišné teorie. Nejrozumnější se progresorovi /jehož očima se na celou knihu díváme/, jeví přívrženci Elmova učení. Ti také -a s nimi ještě nemnozí - projeví později zdrženlivost v živelné revoluci, která se nakonec ukázala pouze jakýmsi ventilem přetopeného kotle, který byl ovládán kýmsi neznámým. Situace se znovu zauzluje o to víc, když se zjistí, že čtyřicet procent produkce Osady záhadně mizí ve skladech a že z odboje s tím nikdo nemá nic společného.

Knihy Rona Kelfnera Ráj na Taranomu stojí za přečtení. Přináší mnoho témat k zamyšlení a k diskusím. Je velká škoda, že tato kniha vyšla jen v malém nákladě /20 000 kusů/ a že byla okamžitě rozebrána. Velké části fanoušků sci-fi tím zůstala jistě utajena. Proto jsem si ji vybral a tak podrobně se jí zabýval.

Otiskujeme ze sbírky Neurální planety

Andrzej Krzepkovski

Z E Z E M Ě

- ... a ona jen svítí, i když jiné hasnou. Řekni mi Reeli, proč se nikdy nerozhodneš?
- = Snad ... asi se bojím, Tiko. Nic jiného.
- Ty? Neohrožený hrdina? Kdysi ses dokonce nebál letět ani k Alfě Střelce...
- = Ale teď se bojím.
- Čeho?
- = Toho, co bych tam mohl vidět.
- Myslíš na tu starou legendu? Vždy je to hloupost, která-
- = Ne, Tiko. To je legenda. O spravedlivém světě, o štěstí. Ty ani tak tomu nerozumíš.
- Ale to je přece popletené. bajka, zaprášená hypotéza. Ve 23. století-
- = Se počítají fakta, že? Vždycky se snažím je poznat a najít tu nejobjektivnější pravdu. Bojím se jen...
- Vždyť ji můžeš odhalit. Je to odtud pár světelných týdnů.
- = Je to mnohem dále, Tiiko. Je to přes sny mnoha generací.
- Ať se tedy konečně dozví pravdu!
- = I já bych se chtěl jednou dovědět...
- No a proč tedy neletíš!?
- = Pochop, Tiko: jiná světy – Orion, Tau, Sírius a miliony dalších ještě vzdálenějších, jsou zlé, neznámé. Já se však toho jejich zla nebojím, protože... nebát se, to je naše povolání. Proto poletím všude, kde bude třeba, kam mne pošlou, ale... ten svět z legendy nesmím spatřit. On musí skutečně zůstat šťastný...

=====
SCI-FI č. 10 neperiodický věstník pro potřebu členů SFK při Hvězdárně v Teplicích. Nákladem 46 výtisků vydává Hvězdárna v Teplicích, pošt. příhr. 13, 415 02 Teplice 2, telefon Teplice 2501. Redakční rada; Jiří Cajthaml, Jitka Bednářová, Zdeněk Barcal, Jindra Strádalová, Zbyšek Hlinka. Neprodejně!!!
=====